

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Egy évre . . .	5 " — " . . .	Fél évre . . .	8 " — " . . .
Fél évre . . .	2 " 50 " . . .	Negyed évre . . .	4 " — " . . .
Negyed évre . . .	1 " — " . . .	Egy óra . . .	1 " 70 " . . .
Egy óra . . .	1 " — " . . .	Egyes szám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

10 sor hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Nemzetünk gyámoltalansága.

Debreczen, május 15.

Móttó: „Mindenekelőtt független magyar nemzeti hadsereget követelünk, — mert e nélkül Magyarország nem állam, csak egy alárendelt tartomány.“

Magyarországon minden miniszter gyávaságra, szolgál meghunyászkodásra és tulajdon nemzetének jólléte elleni akna munka teljesítésére van kárhóztatva. Miért? Azért, mert első sorban Ausztria és az osztrák érdekek képezik a magyar miniszterek főgondosságát s csak azután jönnek figyelembe az alárendelt magyar érdekek... A melyik miniszter másképen gondolkodik, érez és beszél, — azt, mielőtt még „tenne is valamit“, elkergetik a „jól kiérdemelt nyugalomba“ és helyébe Ausztriának kellemes emberből faragnak „magyar minisztert“ — Bécsben.

A miniszterek itt Magyarországon részint polgári, részint katonai alárendelt csapatparancsnokok. — Csapataik azonban nincsen teljesen felszerelve, ne hogy önálló működésre képes legyen és kellemetlenséget okozzon Bécsnek.

Pedig dehogy okozna, még ha tudna is! hiszen mi annyira szeretjük az osztrákot! „Vitam et sangvinem pro Ausztria! Lehet-e ennek fényesebb tanujelét adni, mint mi adjuk 1867. óta azon világraszóló jóbarátságunkkal, melynek hőbortjában magunkról megfélemlítve, Ausztriának szabad garázdálkodást engedélyeztünk tüzhelyünk szentélyén. Ez aztán jóbarátság! Tessék ehhez hasonlót bemutatni még egyet s a „Barnum“ 100 aranyat szó nélkül megad érte. Mert ez lesz a világ legbámulatraméltóbb csodája.

A magyarnak legfőbb ékessége ma a korlátolt gondolkodás és legnagyobb szégyene a független és becsületes szellemben gondolkozó fennkölt józanész... A korlátolt gondolkodás és szolgálalkúság jutalma fényes hivatal, gazdag nyugdíj és cifra érdemkereszt; — a becsületes józanész és független nemes gondolkodás jutalma pedig guny, megvetés, meggyanusítás, üldöztetés, szemenszedett rágalom és nyomorba kergetés — az „öszbirodalom és nagyhatalmi állás“ nevében!

Magyar művész ha alkotását három színűre és nem „fekete sárgára“ festi: — kontár, naplopó, plagizátor közöttünk. A ki pedig torz alkotásait „fekete sárgára“ mázolja: az ihletet

művészsé lesz és érdemrendet kap s a hivatalos újságok minden héten irnak róla egy — ölet. „Ad majorem gloriam Ausztriae“.

Hiába minden szent törekvés, minden buzgalom.

Hiába tervezünk bármily üdvöset és jót e hazának és nemzetnek, — megvalósítanunk nem lehet azt, mert nincs hozzá — erőnk; a bécsi legfőbb erő és hatalom nem a miénk, az mindég csak ellenünk volt és velünk soha! Csak addig volt Ausztria szemérmetlen képmutatásból néha velünk, a mig gyengébb tulajdonainkat kitanulmányozhatta, háztartásunkba bepillantást nyerhetett, hogy azután orozva megmarhasson és javainkból kiforgasson bennünket. Több mint 300 esztendő óta mindennap kézzelfoghatóan tapasztalhatjuk ezeket. Még sem okunk... Hiszünk Ausztria becsületes indulatában. Töltött puskánkat válunkról levéve, világhódító kardunkat derekunkról leoldva, odaadtuk Ausztriának barátságunk jeléül. És ez a hirdett jóbarát mivel viszonzozza botor áldozatkészségünket? Avval, hogy lassanként nemcsak az utolsó szál rongyot, de még a bőrt is lehuzza rólunk telhetetlen — kapzsiságból.

Vajjon mielőtt a nyakunkat is

Rákóczi.

— A „Debreczen“ tárczája. —

Irta: **Petőfi Sándor.**

Hazánk szentje, szabadság vezére,
Sötét éjben fényes csillagunk,
Óh Rákóczi, kinek emlékére
Lángolunk és sirva fakadunk!

Az ügy, melynek katonája voltál,
Nem sokára diadalomat ül,
De te nem léssz itt a diadalnál,
Nem jöhetsz el a sír mélyibül.

Hamvainak elhozása végett
Elzarándokolnánk szívesen,
De hol tetted le a földbe téged,
Hol sirod? Nem tudja senki sem!

Számkiüztek nemzeted körébül,
Számkiüzve volt még neved is,
S bedőlt sirod a század terhétül,
Mely fölött fekszik, mint paizs.

Oh de lelked, lelked nem veszett el,
Ilyen lélek el nem vesztetett;
Szállj le hozzánk hősi szellemeddel,
Ha kezdődik majd az ütközet.

Vedd a zászlót, vedd szellemkedbe,
S vidd előttünk, mint hajdan vived,
S másvilági hangon lelkesítve
Erősítsd meg seregünk szívét!

S rohanunk az ellenség elébe,
S ha utánnunk nyul száz drága kéz,
S ha lesz előttünk száz halálnak képe:
Nem lesz köztünk, a ki visszanez.

S majd ha eljön győzelmünknek napja,
A szabadság dicső ünnepe,
Igy kiált fel millióknak ajka:
A ki kezdte, az végezte be!

Szemelvények az Ocskay brigadérosból.

A „Debreczen“ tárczája.

III.

A harmadik és negyedik felvonás közé egy úgynevezett „változást“ ékelt be a szerző. Ebben készíti elő a történeti igazsággal ellentétes „hamis“ fogással, a pénz- és kitüntetések árán megvásárolt, Ocskay kenyérszakítását és labanczságra vedlését. Irtóztató sok dobolást, harangozást,

riadójeleket, kürtölést, tárogatók rikoltását, teljes zenekar által előadott harczi indulót hallunk, melyek mind igen alkalmasak a jámbor hallgatóság tévelyítésére és felhangolására. Rákóczi hadai egymásután vonulnak fel a véres csatába, csak a haragos, sértődött Ocskay nem mozdul brigádájával, hiába kérlelik a követek, hiába hozzák egyik parancsot a másik után, ő a feleségével ostáblát játszik, midőn pedig már végre meg emberelné magát és bajtársai segítségére indulna ez a különös hős, ismét megjelenik — a Herczeg darabjának egyedüli rossz szelleme: Ozoróczy hoppmester, jelenti neki, hogy a brigád parancsnokságától megfosztották s a seregből kivetették, tehát mit is cselekedhetne mást a nemeslelkű vezér:

Eb ura fakó Rákóczi! Kiált és a labancz pártra áll Ocskay. Az árulás ezen tényének az alacsonyágát néhány Rákóczi javára irt frázissal igyekszik a szerző enyhíteni, feledtetni, fehériteni. Megemlíjük még, hogy a külsőségekre építő szerző darabjában, mint csak a forró kását a macska, úgy kerülgeti, nehogy Magyarország függetlenségéről függetlenségi küzdelmeiről kelljen nyilatkoznia.

E „változásban“ virágos kis kertben látjuk Ocskayt a feleségével együtt. Ostáb-

kitekerné Ausztria — jó barátsága örök emlékeül . . . nem emberelnők meg önmagunkat egy kevés jó indulattal, nem szerveznők független magyar nemzeti hadsereget, mely megoltalmazná közöttünk a már-már száműzött magyar hazaszeretetet — és visszaállítaná uralmát a magyar tulajdon szentségének, melyet Ausztria ma már épen semmire sem becsül!?

Ha lenne hadseregünk, akkor lenne hazaszerető fenkölt gondolkozásu minisztériumunk is, mert tudná, hogyha azt akarja, a mi a magyar államra nézve üdvös és hasznos . . . van szükség esetén egy nemzeti hadsereg, a mely a jót és üdvöset minden gonosz ellen megoltalmazza és annak létjogát szentesíti. Bécsben pedig végezhetné az osztrák a maga dolgát a mint neki tetszik — függetlenül, mint mi.

„Publiczista.“

A Barnum czirkusz tanulságai.

— Legyünk ezután okosak, de tanuljunk is. —

Most, hogy az ország jó részében csilapulóban van a Barnum láz, helyén valónak tartom e sorok közlését.

Nincs olyan rossz, a miből haszon nem következne, viszont nincsen olyan jó, a miben a következő rossz csirái meg ne volnának. A Barnum czirkusz zajos szerepléséből is a következő három tanulságot vonhatjuk le: kárán tanul a magyar, máskárán tanul az okos, elmés ségnélkül nincs siker.

láznak. A nő ideges. Ocskay erőlteti a hidegvérűségét a riadójelek daczára, a megszorult Rákóczi hadak hiába szólítják, kiáltozzák az Ocskay nevé, akit a szerző valóságos megváltóként, a kuruczseregek lelkeként tüntet fel, az nem mozdul, sőt alattomos szavakkal gyalázkodik Rákóczi fölött. Azok, akik azt állítják, hogy a szerző Ocskay brigadérosban Rákóczit akarta megdicsőíteni, a változás második jelenetét olvasván, e hitükből kiábrándulhatnak. Az alattomos guny itt helyezze el a vezérnek — Rákóczinak — védelmére a parasztot, a bábvezér felől itt hangzik el a durva, meg nem bocsátható nyilatkozat. Ime épüljenek a modern kurucz Herczeg hazafiságán.

Következik a 116-ik oldalon a második jelenet. Ocskay és neje Tisza Ilona ostábláznak. Besiet Rákóczi küldöttje, a kamarás.

Kamarás: Brigadéros uram, vágtsasson kegyelmed embereivel a fehérmalomhoz és védje meg az átkelést, míg ki nem bontakoznak seregink . . .

Ocskay (Föl sem néz, a játékba mélyedten): Veszedelemben a vezér — mit lehet itt tenni? Hm, hm! Eléje a parasztot, az megvédi.

Kamarás: Ocskay uram!

Ocskay (mint fent.): Elszeded a parasztomat? Van másik! Soh' se kiméltjük!

Kamarás: Brigadéros uram, mit jelentsek ő felségének?

Ilona (az asztalon át megfogja Ocskay kezét): László!

Annyi ellentétes vélemények és hatások közül ezek a leszűrt igazságok tolnak elénk:

1. Ha Barnumék irtózatot, az egész országra ránehezede amerikai reklamjukat nem használják, nézőjük száma egytized-részre száll alá. Így azonban — leszámítva néhány száz kritikusan gondolkozót — a kik elég bátrak voltak, hogy elkerüljék és meg ne nézzék a yankee „csodadolgokat“ — hívó és hitetlen egyaránt megtekintette. Az első társadalmunk két eredendő hibájánál fogva: gyermekes hiszékenységből s idegen imádásból, a második kíváncsiságból s helyes tapasztalat szerzésből. A roppant reklamon kívül elősegítették a sikert a hatóság és a sajtó. Az első azért, mivelhogy engedelmet adott arra, hogy a fővároson kívül huszonöt várost s ugyanannyi vidéket látogasson, az utóbbi azért, mert a busás hirdetődíjak fejében elhalgatta a gyanított igazságot s a reklám tulzását kalmar mosolylyal, bőbeszédűséggel elleplezte. A közönség mindemellett kihámozta az igazságot, és pedig a mi fő, a maga kárán. Belátta, hogy ez nem „a világ legnagyobb látványossága“, mert hiszen ilyet látott már nem egyszer sokkal kisebb belépő díjért, egyrésze meg is bánta, hogy időt, pénzt, fáradságot nem kímélve, betörekedett a csodák nézésére, holott czirkuszi mutatóványokat a Wulf-czirkuszában különbeket látott, szóval bevált a közmondás: kárán tanul a magyar!

2. Legjobban jártak azok, a kik mint nagyon szegény emberek csak kívülről szemlelhatték s látták a czirkusz fölállítását s lebontását. — Az itt tapasztalt bámulatos ügyesség, gyorsaság és fegyelem többet ért a bent látottaknál, mert ebből tanulni

Ocskay (Föl néz): Határtalanul sajnálom, hogy e pillanatban nem lehetek ő felsége szolgálatjára. Fontos ügyek — tetszik tudni házi ügyek . . . (Nohát az ilyen beszéd csakugyan nem hazafias színműbe, hanem a Gyurkovics lányokba, meg a dolovai nábbba való!

Kamarás: De Ocskay uram!

Ocskay: Egyébként teljes hűségemről biztosítom ő felsége! és rajta leszek, hogy holnap időt szakítsak. (Hátat fordít neki, a játékba mélyed.)

Kamarás: Brigadéros uram, tudja-e hogy mit művel?

Ocskay: Ilona, a vezéred! A vezéred!

Ilona (Halálos félelmében): László!

Ocskay: Ne légy annyira izgatott, a bábvezér miatt, hiszen csak játék! Végül rakásra vetik s nincs többé se vezér, se paraszt . . .

Kamarás egy elkeseredett mozdulatot tesz, elsiel.

A következő jelenetekben Ocskayt kérélik a hozzátartozói, üljön nyeregbe. Előérkezik a brigádája, nem hadba, hanem agarászni fognak menni. Eközben a hatodik jelenet szerint — a főgenerális irott ordréjával érkezik egy hajdutsízt. Ocskay visszadobja. Megtagadja az engedelmisséget. Nincs becsület, nincs engedelmisség, míg szolgáját ki nem bocsátják a tömlőczből. A hajdutsízt sikertelenül távozik . . . Ocskayt ismét kérélik a hozzátartozói. A nyolczadik jelenetben egyenest a harcztérről érkezik a be-

lehetett. Ez ingyen-élvezők elmondhatják: máskárán tanul az okos!

3. De bár közönségünknek jogosan fölcsigázott képzeletét nem elégitették ki a látottak, van a Barnumék látogatásából egy becses tapasztalatunk s ez az, hogy megismertük az amerikai rendet, fegyelmet, gyorsaságot és reklámot, melyek nélkül az egész vállalat semmit sem érne, mert a a Barnum czirkusz csak ebben és tömegben más, mint a többi czirkusz. Ilyen irtózatot hipnotizáló reklamról az európai embernek fogalma sem volt. Ime, a majdnem két millió korona leczképenzen szerzett igazság: elmésség nélkül nincs siker!

Tanuljunk tehát a látottakból s jövőre legyünk okosabbak. Ezt a régi becsületes igazságot, hogy „jó bornak nem kell czégér“ változtassuk meg a gyakorlatban, mert bizony ma már a jó bornak is czégér kell, ha a reklamos roszszal versenyezni akar.

De volna szavam a hatóságokhoz és közönséghez is, mert annak, hogy Barnumék az ugy is szegény országból két millió koronát kivisznek, e három főfaktor az okozója. A hatóságok ne adjanak máskor engedelmet az ilyen pénzkivonó vállalatoknak. Lám, Ausztriában csak épen Bécsben játszhatott. A sajtó pedig a hirdető díjakért ne hallgasson el, ellenkezően szálljon sikra ellenök, mert neki nem az ilyen futó vállalatok, hanem a magyar közönség állandó támogatása a föntartója. Közönségünk műveltebb része pedig (papok, tanítók, jegyzők) hasson oda, hogy a nép ne a czirkuszt, komédiát, hanem a magyar irodalmat, a magyar színészetet szeresse. Egyesületek, körök alapításával végét kell szakasztanunk népünk kalendárium s pony-

kötött fejü, véres futár. Előadja, micsoda rettenetes viadalt vívnak a kuruczok és hogy erejüket az böszíti, mert biztatják egymást, hogy majd jön huszáraival Ocskay. Az ő nevével hangzik a csatatér.

Erre a nagy dicsőítésre már Ocskay is megindul. Kardját kéri; riadót fuvat. No — most gondoljuk — megbánja ezt a német! Az ám, de a szerző jóvoltából előtöppan a gonosz Ozoróczi hoppmester és lázadónak fogolynak nyilvánítja Ocskayt, kinek a kardját követeli.

Ocskay: Ezt a kardot akarod? (kardját hüvelyébe csapja. göggel.) A felségnek tréfálni méltóztatik. Szaladj vissza gazdádhoz, mond neki; nagyon bánt, hogy leghívtá nyabb csatlósát küldi kardomért. Küldjön különb legényt, nem egyet: — százat, ezret!

Szörényi: Egy hadsereget küldjön ki Ocskai kardját akarja!

Ozoróczi: Ocskay, te nem vagy többé brigadéros, a gonosz példaért, mit renitencziáddal adtál, kivet hadából Rákóczy.

Szörényi: Hallgas, luteránus — beléd folytom a parát! Ha száz Rákóczy parancsolja is, mi nem tágitunk Ocskay mellől!

Czeglédi: Hamza, Krupics, Mácsik (ordítják): Vivát Ocskay!

Ocskay: Kivet hadából? Rákóczy? Ki az a Rákóczy? Királyom? Császárom? Nem urammá, csak vezéremmé tettem — ha a nyakamba ül: eb ura fakó! (Növekedő indulattal) Leszedem fejről a képzelt méltóságot, kiesvarom kezéből az ország kardját és gárdistáival, tányérnyalóival,

vairodalmi műveltségének! Bizony, ha minden hat koronás belépő díjból egy egy koronát e célra adtak volna, ma már szép összeg állna a rendelkezésünkre!

Neveljük népünket a magyar irodalom szeretetére. Folytassák Wlassics és Darányi miniszterek tovább is megkezdett munkájukat, adjanak a népnek hasznos és tanulságos ingyen-könyveket, állítsanak mentől több népkönyvtárt.

A magyarsajtó pedig — meg kezdi a kiadók kapzsisága miatt a szókimondás terén válságát élni — vegyen példát attól a néhány derék laptól, mely jó eleve óva intette a közönséget az óhtalan Barnum-lázról. Tanuljon a Pesti Hirlaptól, a Magyar Szó-tól, a Debreczen-től, mely utóbbinak f. évi 92. száma több cikkben igaz hazafissággal, megdöbbentő erővel s meleg fajszeretettel üzent hadat a gyilkoló idegen imádásnak.

Az Isten éltesse a derék szókimondó lapokat!

Sassi Nagy Lajos.

Debreczeni kistükör.

— Tóth András szobrász.

A király a budapesti gazdasági kiállításon megdicsérte Tóth András debreczeni szobrász egyik kiválóan sikerült, kiválóan magyar alkotását a «Pányvavető csikósát».

— Ezt a művet érdemes volna sokszorosítani, így mondta a király. A király magában bizonyára csodálkozott is a fölött, hogy ily művészi becsülettel alkotással nem valami tárlaton, de ép gazdasági kiállításon találkozott.

polyákjaival visszaüzöm a hegyekbe a honnan jött. Ezt megteszem, ha Ocskay a nevem! Hej Szörényi fuvass riadót! Nyeregbe urak s a ki utunkat állja, azt letiporjuk, ha vashordákkal szülte is az anyja. Te pedig Jávorka, tépd le azt a zászlót! (A kerítésen levő Rákóczy zászlóra mutat.) Az imént még vezérem lobogója volt, nekem most már csak cifra rongy!

Igaz ugyan, hogy Jávorka, Ocskay Sándor, Ozoróczy, a hajduk a zászló köré sorakoznak, még szép, hogy annyit megenged a szerző, de a megtévelyedett közönség lelkébe már ekkor beleírta, hogy: a nagy, a legnagyobb, legnemesebb Ocskayt a gyöngé, a silány Rákóczy és pereputtyjainak bábelkülsége üldözte a labancztáborba. Ezt a bűnt semmiféle frázissal, kurucz nótázásokkal nem feledtetheti a szerző, a ki, végül a negyedik felvonásban, a történeti tények teljes meghamisításával, az Ocskay nagyságát még inkább kidomborító hangulatos, hazug képekben a bosszuálló kuruczok kezére adja Ocskayt, a kit úgy tüntet fel az író, mintha önként adta volna meg magát a kurucz kézre, önként igyekezne Érsek-Ujvárra a verpadra, holott Jávorkaék fegyveres tusa után fülélték le az árulót. És hogy még teljesebb legyen a sok ferdités, képtelenség, ámitás, a gazáruionak az eszményítése, a kuruczvitézekkel levéteti a süvegét az áruló előtt a szerző, sőt még a Rákóczy zászlót is meghajtatja előtte... Holott a krónikákból az tűnik ki, hogy Ocskayt, ki aranyért, rangért adta el magát

Hej! Nem a Tóth András szégyene az, hanem ama budapesti bandaké, a melyek művészeti, miként irodalmi téren bitorolják az osztó hatalmat és egyesült főtörékvésük az, hogy az érvényesülés minden útját, az életadó levegőt elzárják azon tehetségek elől, melyek önző céljaik alá szolgálalküleg nem alacsonyodnak.

Tóth András ilyen művészi tehetség. Rögös élet utat futott meg, míg felért ama delező pontra, melyen ma áll, melyen nevét, alkotásait becsülve emlegetik országszerte. Becsülöm ezt a széles vállu, tatáros-magyar arczu, tölgytuskóként kemény embert, mert teljesen a maga erejéből emelkedett, kitartó munkás éveken át edzette tehetségét, mely ma is eleven, dus és oly erőteljes, igazi magyar művészi tehetség, milyen a mai gyárfüst szagu világban elvétve akad. A szabad magyar földben nevedett gyümölcstermő, nemes virágos fához hasonlítom. Nem önző üzleti munkát végez, de a magyar eszményekért áldozni is kész.

Hazafias és művészi érdemeit a több rendbeli Kossuth-szobrai, szabadságharczi emlékei, szoborművei hirdetik. Ha alkalma nyílik, ez az erős tiszta magyar művészi tehetség erejét, alkotó képességét még hatalmas művekben fogja megörökíteni.

A királyi önzetlen dicsérő szó és elismerés ezuttal valóban érdemest jutalmazott, buzdított az ország színe előtt és hisszük, hogy most már még szélesebb körben felhívja a figyelmet a debreczeni gipszporos, agyagsáros,

s árulta el a szent szabadság ügyét, ha hirtelen le nem fejezi az Érsek-ujvári vár piaczn a cigány bakó, akkor a felzudult kurucz urak és vitézek szablyájukkal szabdalják volna a galád árulót darabokra. Ez a történeti valóság. Nem pedig a Rákóczi zászlójának porba hajtása az áruló előtt, a ki a maga idejében rettegett, divatos vasgyuró volt, minthogy például vannak divatos írók is, a kik mindent meg engednek maguknak. Azonban a divatokat, divatosokat meg emésztí az idő, csak az igazi nagy emléke ragyog büvölően elő a multak homályából. Rákóczynk emléke ilyen. Őt maga Petőfi Sándor hazánk szentjének, a szabadság vezérének dicsőíti. Ő az is. És megbocsáthatatlanul vétkezik az, a ki a Rákóczy kor szereplő alakjait, eseményeit könnyelműen meghamisítván, hatáshajhászás kedvéért, a drámai fejlemények erőszakolt indokolására, Rákóczyyal együtt levonja az iszapba, hogy a haszonleső közönséges áruló fohérhattyu módjára megtisztulván, szent Rákóczynk rovására emelkedjék az iszapból a diessugaras magasba.

Noha ez ironknak nem sikerült, mindazonáltal a Rákóczy emlékének, a Rákóczy kor történetének ilyen alacsonyítása. ilyen elferdítése, ilyen hazugszinben szinpadra való hurcolása oly bün, a melyet — szeretett Thaly Kálmánunk, a Rákóczy kor kiváló nagy iródiákjának szavával élve — magyar írónak elkövetni nem szabad, megbocsátani nem lehet.

Ifjabb Móricz Pál.

néprajzi emlékekkel, szoborművekkel diszitett szerény műteremben dolgozó még szerényebb, de valóban nagy, eredeti tehetségű és minden ízében magyar szobrászművészünkre, a mi debreczeni Tóth András mesterünkre.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Az olvasók tájékoztatásául.

Az olvasók tájékoztatásául e helyen is megjegyezzük, hogy a „Debreczen“ legközelebbi száma, az ünnep miatt, csak szombaton fog megjelenni.

Isteniszteletek.

Holnap áldozó esütörtökön, a következő sorrendben tartatnak meg az ev. ref. templomokban az isteniszteletek: Nagytemplomban: Mitrovics Gyula lelk. Kistemplomban: Bíró János s. lelk. Ujtemplomban: K. Tóth Kálmán lelk., Ispotály templomban: Kovács Zsigmond. Szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

Bontják a Bánki bácsi házat.

A Kossuth-utczában egy régi-régi házat bontogatnak. Ott a Kardos László nagy üzlete mellett. A mai czilinderes magyarok közönyösen nézik ezt a rontást-bontást, sőt a legtöbbje még boszankodik is a kőművesek csákánya által felvert téglapor miatt. Azonban öregebb ember, ha arra mén, tán megütődik, talán némelyiknek édes bus emlék pezsdül a szívében; mert ez az öreg ház, melynek a falait most a kőművesek bontogatják, évtizedeken át nevezetes helyet töltött be Debreczenben. Az öregebbek előtt feledhetetlen emlékü, országszerte ösmert, dicsért és szeretett néhai Bánki Pista bácsinak, a fél Magyarország Bánki bácsijának a polgári vendéglője volt itt. Ahol a finom, izletes debreczen kolbász és foszlós czipó mellé Bánki bácsi gyönyörű szép magyar lányai órosban szolgálták fel a zamatos érmelléki nektárt. A kollegium diákseregének legkedvesebb östanyája volt itt, amde a debreczeni polgárság színe-java, nemzetes uraimék, sőt a tudós kollegiumi tanárok is barátságosan látogattak ide. Hát még a kálvinista vármegyék kálvinista urai, ha vásári alkalomkor berándultak a debreczeni nagyszabadságra, ne adj Isten, hogy nagyságos Ibrányi uraimék és a többi gavallérok, elkerülték volna a Bánki bácsi fehérmeszelt házatáját, hisz a kurucz Patay Istvánnak is. Báj és több falvak aranyshivü magyar földes urának, az önzetlen független párti vezér alaknak is itt volt a legkedvesebb tanya helye. A jótás diáksereg dalolásain itt merengett el, szenvedélyes kitöréseiket itt élvezte, magyar barátsággal vendégelte is őket ez az arany szívü magyar földes ur, a Rákóczi-párti nemzéseknek ez az őszinte szép alakja. Néha megtörtént biz itt az is, hogy akkor még ifju Tisza Kálmán uramnak a szeme közé fujta a

táblabirós pipájából az illatos füstöt. Mert az időtájt még Kálmán ur sem akasztotta szegre az elveit és a bihari pontokat és mint balpárti vezérnek nagy becsülete volt ő kigyelmének itt Debreczen — országban. Ugyanis a balközép pártnak is törzsökös fészke volt a Bánki bácsi egyszerű, de barátságos polgári vendéglője. A Bánki bácsi őszinte magyar alakja és vendéglátása varázsa erővel vonzotta ide a magyarság minden rendü-rangu embereit. Egy jobb, egy szebb, önzetlen világ nemes szívű embere volt Bánki bácsi, aki kedves életpárjával, debreczeni cipőval terhelve a szeredást, zamatos, nemes érmelléki nektárt kotyogtatva kulacsában, szeretve-szeretett predikátorához, az osztrak rabságban sinylődő, olmuézi sánczrab, politikai martir, nagytiszteletű K. Tóth Mihály uramhoz is járult szeretett papja nézésére és az urvacsorájának az ő áldott kezéből való felvételére. . . Szinte magam előtt látom a Bánki bácsi gyönyörű magyar alakját s úgy szeretném, e lap régibb olvasói közül azok, a kik ezt a nemes szívű, független érzésű magyar vendéglőt még személyesen ismerték, emlékeiket összeírni Bánki bácsi felől, én azokat a legnagyobb szeretettel közölném e lap hasábjain. Házát most bontják, néhány kedves sorban legalább az emléket elevenítenék fel a polgári erények e nemes képviselőjének, akit én — sajnos — már csak élete legutolsó szakában ösmerhettem.

nemes Portörő Kelemen.

Illyés Bálint Debreczenben.

Illyés Bálint, országos gyűlési képviselő, a Kossuth-párt kiváló tagja, a jeles költő ma este Debreczenbe érkezik. Debreczenből derceskei választó polgárai körébe fog kirándulni.

A jótékony nőegylet ülése.

A debreczeni jótékony nőegylet folyó hó 18-án délután 3 órakor a nőipariskolában ülést tart.

Az esküdtek Kossuth emlékének.

Külföldön szokásban van, hogy az esküdtek napi díjait valamely nemes célra adományozzák. Óhajtható volna, hogy ezt a jó szokást azon esküdt urak, kik a napidíjat nélkülözhetik, nálunk is gyakorolják. Ily nemes cél, melyre éppen az esküdtszék tagjainak áldozni helyén való dolog, a Kossuth Lajos szobra. Ő volt a nép jogainak s köztük az esküdtszéki bíraskodásnak is legdiadalmasabb szószólója. — Azért emlíjük meg most ezt, mert egy helybeli tekintélyes polgár, Laczka László éppen ma juttatta hozzánk 20 koronát kitévő napidíját dr. Ujlaki Hugó ügyvéd útján, azzal a kérelemmel, hogy az összeget adjuk át a Kossuth szobor Debreczenben felállítására alakult bizottságnak. Ő különben esküdti napidíjait már egy ízben lapunk útján ugyanerre a célra ajánlotta. Az összeget ezuttal is eljuttatjuk rendeltetési helyére és az esküdt urak figyelmét felhívjuk a jó példára.

A kamarai tagok választása.

A ker. és iparkamarai tagok választása ma reggel vette kezdetét. A városháza nagytanácsstermében Boczkó Sámuel rendőr

főkapitány, mint I. foku iparhatóság személyes felügyelete mellett foly a szavazás. A tanácssterem előtt tömegesen állanak, különösen az iparosok. A választást este befejezik, a szavazólapokat lepecsételik s miután holnap áldozó csütörtök, csak pénteken számolják össze s hirdetik ki az eredményt.

A Csokonai kör ülése.

A Csokonai kör választmánya e hó 18-án d. u. 3 órakor választmányi ülést tart, melynek tárgya a május 19-iki közgyűlés előkészítése, valamint a költségelőirányzat megállapítása.

A három fagyos szentekről.

A földmivelő népnek nem a legkedvesebb szentjei, a három fagyos szentek, ama bizonyos nevezetű Szervác, Pongrácz és Bonifác szentek. Az a babona tartja felőlük, hogy daczára nagy jámborságuknak, fagyot szoktak a serdülő termésekre zudítani. Az idén azonban jóba foglalták magukat a fagyos szentek. Tegnapéjszaka enyhén mult ki az utolsó fagyos szent, Bonifác ur is, így hát az idén talán még szüretelhetünk is.

A debreczeni ev. ref. egyház tengeri kigyója.

A „D. F. U.” ily czim alatt szórakoztató közleményt bocsátott közre, mely némely helyreigazitásokra szorul. Téves a közlemény, mely állítja hogy „a debreczeni református egyházközség harczot viv a tiszántuli egyházkerülettel. Ezenkézzel: — a debreczeni egyházközség csupán ősi jogát védi az egyházkerület határozata ellen. Ez világos. De téves azon bizalmas értekezletéről közölt tudósítása is, melyre Dávidházy János esperes hívta volna össze a lelkészi kar tagjait és külön meghívóval Kovács József ügyészt is, a tiltakozó memorandum szerzőjét, sőt épen olyan téves a szóban forgó tudósításnak következő része is, hogy Dávidházy esperes — noha — „még felét sem vizsgálta meg az osztályoknak, de gyűjthetett magának annyi tapasztalatot, a melyek tökéletesen beigazolják az egyházkerület sürgős beavatkozását abba a feltett autonómiába, a mely különben inkább a maradiság várbástyájának tekinthető.” No már ez igazán súlyos állítás, de szerencsére megbocsátható tévedésen alapszik, hisz a „D. F. U.” ma reggeli számában maga is „iskolalátogatások a debreczeni egyházban” czimű közleményében gavallérosan beösméri, hogy korábbi, idézett tudósítása téves volt, a mennyiben maga ezeket írja (az iskolai kitévő tanítást is elősmerve): „Itt emlíjük meg, hogy lapunk tegnapi cikkeinek egy mondatát sokan tévesen magyarázták. Hogy a vizitátorok oly tapasztalatokat gyűjthettek, melyek az egyházkerület sürgős beavatkozását igénylik nem a tanítás eredményére, hanem az iskolák állapotára, tulsufaltságára vonatkoztak.” Ezen nyilatkozat után a szórakoztató tudósításhoz — bocsánat — még annyit hozzátűzünk, hogy az iskolákat nem az egyház, hanem a város építteti s tartja fent, így az egyház ellen dobott kő a városháza palatáblás tetejére hull vissza. — Ezek után pedig őszintén gratulálunk az alapos „saját tudósítás”-hoz.

A májusi közgyűlés tárgyai.

A városházán ma d. e. Dégenfeld József gróf főispán elnöklésével tanácsülés volt, melyen a május 23-iki közgyűlés tárgysorozatát állapították meg. Erre a közgyűlésre kivan tűzve névszerinti szavazásra a Deák Ferencz-utca 6. sz. teleknek egyezség esetleg kisajátítás utján megszerzése.

Irányi és Tisza Kálmán.

A fény és a sötétség szembeállítva ilyen lehet . . . Emlékezzünk a fényes Irányiról . . . életének egy jelenetéről, amelyben nagyvált és emlékeztetett a klasszikus Róma szilárd nagyságaira. Az öreg Tisza Kálmán jelentette be a honossági törvény után ama bizonyos «konzekvenciák levonását.» — Bukott ember volt. A szabadelvűpárt felkorbácsolt tengerhez hasonlított. Zugott, bömbölt, üvöltött, Ivánka Imre zokogva hajtotta fejét egy padra. Ebben a tomboló viharban emelkedett szólásra Irányi Dániel. Birói széket ült a bukott diktátor 15 éves kormányzata felett, Szörnyüket mondott, mintha a történelem megtestesülése lett volna e pillanatban. Minden szavára új vész zúdult fel, de ő végig mondta a lesujtó ítéletet és a tomboló vihar perczig sem hozta ki nyugalmából. Nemes gesztusokkal, nyugodt, de határozott hangon folytatta beszédét és állt mint a Sion hegye. Ekkor jutott eszünkbe a „Justum et tenacem . . .” Irányira e perczben ráillett a római költő híres verse. Ekkor volt életében a legnagyobb.

Az esküdtek összeírása.

Az esküdtszéki szolgálatra képesített férfiak házankénti összeírása a mai nap folyamán megkezdett. A közönség tájékozásul az összeírók neveit kerületenként alább tudatjuk: csapó kerületben: Dull József, Zöld József. Péterfiai kerületben: Hegedüs Gyula, Katona Antal, Hatvan-utcai kerületben: Csathó János, Széll Géza, Dusa István, Mendelovits Adolf. Piacz-utcai kerületben: Salkovits Mihály, Morvai Károly, Madai Dezső, Morvai Ferencz. Varga utcai kerületben: Balogh Ottó, Lőrincz Gyula, Lengyel Lajos, Bartók Miklós. Kossuth-utcai kerületben: Raics Gyula, Kemény Árpád. Az ellenőrzéssel az egész város területén Mihalovics Gyula városi tisztviselő bízott meg. Ez uton is felkéri az összeíró bizottság a város t. közönségét, hogy az összeírással megbízott egyéneket munkájokban az adatok helyes bemonlásával támogatni sziveskedjenek.

Választási mozgalmak Mike-Pércsen.

Vettük az alábbi tudósítást: Tekintetes Szerkesztő ur! Tisztelettel kérem következő soraimat becses lapjában közölni: „Május hó 12-én délután 4 ó-akor csaknem teljes számmal. összegyűlt szervezkedő gyűlésre a mike-pércsi országgyűlési képviselői választói joggal bíró polgárság. Elnökké választott tiszt. Szécsy István ref. lelkész, a ki az egyhangulag és ismételen megnyilatkozott bizalom előtt meghajolva elfogadta azt. — Jegyzőül Szabó Ferencz községi gazda, és bizottsági tagokul tizenhat választó polgár választottak meg. Elnök magas politikai nivón álló mély meggyőződésű szép beszédével a gyűlés minden tagját őszinte lelkesedésre ragadván, a mike-pércsi függetlenségi párt egyszívvel és szájjal kijelenti, hogy Polónyi Gézával teljesen szakít és egyhangulag, nagy lelkesedéssel Kovács Gyula h. szoboszlói polgármestert kiáltja ki a kö-

zelgő képviselő választások alkalmára jelölt-jéül." Mike Pércsen, 1901. május 13-án. Tisztelettel Nánássy József organista-kántor és fitanító.

A közigazgatási tanfolyam hallgatói, mint tüzoltók.

A közigazgatási jegyzői tanfolyam hallgatói részére a napokban nyitották meg a tanfolyamot a tüzoltóaktanyán. A tanítások reggeltől délig s délutántól estig folyton tartanak. Délelőtt az elméleti részt tanítják, délután pedig gyakorlatokat tartanak. A tanfolyam tanítását a miniszter kiküldötte, Lukács Gyula a Tüzoltó lapok szerkesztője végzi.

Panasz a városi köztisztaság ellen.

Folyto i hangoztatják hogy Debreczenben az egészségügyi viszonyok kedvezők. Azok, kik ezzel dicsekednek, a főutcán kívül aligha fordulnak meg más helyen. Mert akit a balsorsa a sintértelep felé vezető utra vezet, az megmondhatja, hogy az a térség a ragályos betegségek főfészke. A város lakosságának nagy kiterjedésű szállói területnek el azon az uton s a közlekedés is elég élénk s mégis vajmi csekély gondot fordítanak annak a helynek a tisztántartására. Nem tudjuk, gyakorol-e az illetékes hatóság felügyeletet a sintértelep felett, ha igen, nem érthetjük meg, hogyan engedheti meg azokat az egészségre nagy mértékben veszedelmes dolgukat, miket ott elkövetnek. Családok járnak arra naponta t. bb izben is s megbotránkozással beszélnek az ottani állapotokról. Ha már épen az ut szélén van az a sintértelep, legalább kellő felügyeletet, ellenőrzést gyakorolhatna az illetékes hatóság, akkor talán nem dobálnának ki az utra mindent, hogy aztán a legyek s bogarak ezrei ellepjék, melyek, ha arra megy valaki, riadtan rebbennek szét s az embereket csipkedik agyon. Ajánljuk ezt a területet úgy az illetékes kapitányság, valamint a főorvos ur figyelmébe s hisszük, ha együttesen szemlét tartanak azon a környéken, eltűnik a ragályos betegségek főfészke.

Előismerés a debreczeni ref. tanítósnak.

Dávidházy János kabai lelkész, esperes a múlt héten kezdett ev. ref. népiskolai vizsgálatokat befejezte. Ma délelőtt a tanítók testületét a tanítók „Otthonjába” egybehívta és a tapasztalt kitünő tanítási eredmény fölötte a legteljesebb elismerését fejezte ki.

Megnyilt az uszoda.

A melegnapok beköszöntöttek s ilyenkor, ki csak teheti, menekül üdülést keres. A tikkasztó hőségben a debreczeni közönségnek valóságos jótétemény a Margit-fürdő pompásan berendezett nyári uszodája. A kényelmes nyári uszoda ma megnyilt s holnap bizonyára már meg is telik, mert sokan várják már az uszoda megnyitását.

Tilinkó hangverseny.

Két nap óta a kávéházakban Kolker Géza tilinkó művész gyönyörködött a közönséget. Tegnap a Hungáriában a Magyarai testvérek zenekarával játszott s a zsufolt kávéházat elragadta érzéses játékaival. A híres tilinkó művész ma szerda este a Magyar király kávéházban rendez hangversenyt, melynek meghallgatását ajánljuk a közönségnek.

Az aradi gazdák Debreczenben.

Említettük, hogy az aradi gazdasági egyesület tagjai, a kikhez a csanád és békés megyei gazdasági egyesület tagjai is csatlakoznak, tanulmányi kirándulást rendeznek Debreczenbe. A gazdák itt időzésének programját már megállapították. — A gazdák május 19-én este a gyorsvonattal érkeznek, ngyanaznap este ismerkedési estély a „Bika” éttermében. Május 20-án reggel a gazdák a honvédtemetőbe mennek s koszorút helyeznek a kőoroszlánra, onnan a gazdasági tanintézet pallagi telepére mennek, hol délre a tanintézet vendégei lesznek. Másnap 21-én kirándulást rendeznek a Hortobágyra. A hortobágyi kirándulásba mások is résztvehetnek. Részvételi jegyek a gazdasági egyesület titkári hivatalában kaphatók.

Felrobbant szesz.

Majdnem végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap kedden este Kohn Henrik fűszerkereskedőnél. A tanulót elküldték a pinczébe szeszért, egy literes üveggel ment le, de nem fedett lámpát vitt magával, mint ahogy azt a rendelet előírja, hanem gyertyát. A szeszt beleöntötte a literes üvegbe s mikor a pinczéből feljött, a lépcsőházban az üveg kiesett kezéből s a szesz felrobbant. A lépcsőházban nagy lánggal égett a szétfolyt szesz s a tanuló az ijedségtől elájult. A tüzoltóság is megjelent s a tüzet csakhamar lokalizálta. Derekassy István dr. orvos nyújtotta a fiúnak az első segélyt, ki könnyebb égési sebet is szenvedett.

Halálozások.

Polgár idős Szöllőssy Albert 47 éves korában elhunyt. Temetése 16-án d. u. 3 órakor lesz a Darabos u. 38 sz. háztól. Nején kívül öt gyermeke s nagyszámu rokonság gyászolja. — Fazekas Gábor betűszedő 22 éves korában elhunyt. A sokat szenvedett ifju temetése e hó 16-án d. u. 4 órakor lesz a Homokkert u. 109. sz. háztól.

Gőzmalmi munkások zászlója.

Vettük a következő értesítést: Az „István” gőzmalom társulat munkásai önképző- és segélyző köre, egyesületi zászlóját pályázat útján óhajtván elkészíttetni; felhivatnak e szakmával foglalkozó kereskedők és iparosok, hogy mintával ellátott rajz és költségvetésüket június hó 1-ig beadni sziveskedjenek. Feltételek: 1 világos égszínű kék selyem damasz, aranyhímzézű arany bojt és rojtokkal valamint arany hímzésű jeligével a malom ipar jelvényével s magyar koronával ellátott lobogó, 2 egy szétvedhető aranyozott lándzsával ellátott masszív ind, egy zászló tartató öv lakk bőrből és zászló tartói selyem vállszalag, 3. egy szekrény, melyben a zászló összes terozékai-val együtt elhelyezhető és egytök a zászló részére 4. az ezen zászlóhoz megkívántató Circa 50 nagy és 50 kisebb ezüst szeg, arannyal bevonna nevek bevésésével, tokokkal ellátva. Vallalkozó tartozik ezeket a megbízásától számított 30 nap alatt elkészíttetni és az elnökséghez eljuttatni.

A máv. altisztek táncvigalma.

A debreczeni máv. altiszti kör június 1-én (szombaton) rendezendő nyári táncvigalmára a meghívók nagyobb részét szétküldte. A debreczeni máv. altiszti kör saját könyvtára javára 1901 év június hó 1-én szombaton a nagyerdei „Dobos pavillon” tánctermében rendezi ezen zártkörű nyári táncvigalmát. Belépti-díj: személyenként 2

korona, család-jegy (3 személyre) 4 korona. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek este a pénztárnál válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Meghívó kívánatra előmutatandó. A rendezőség ez uton is felkéri mindazokat, kik meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, czimüket sziveskedjenek tudatni: Kör-helyiség Corsó palota földszint 7.

Különös adóbehajtás.

Csornáról jelentik az álabbi furcsa esetet: Endrédi Katona Mihály megjelent az agyagosi körjegyző előtt, aki anyakönyves is, hogy polgári uton házasítsa össze öt egy viruló szép hajadon leánynyal. A körjegyző azonban megtagadta a kérését mert Endrédi Katona Kálnán már tíz éve nem szolgáltatotta be a hadmentességi adóját. A lakodalmas népnek kellett kifizetni az adót, hogy a polgári kötés megtörténhessék. Nagy reformer mégis az agyagosi körjegyző.

Osztálysorsjegy érdekeltnek.

A Nemzeti Pénzváltó részvény társaság, az ország legnagyobb osztálysorsjegyelárusító helye, üzletkörének nagy kiterjedésénél fogva leginkább képes a sorsjegyvásárló közönségnek minden irányban előnyöket és teljes biztosságot nyújtani. E társaság cégnyomásával ellátott eredeti sorsjegyek tulajdonosának tehát az előzékeny lebonyolítás már eleve biztosítva van. Ha az intézet sorsjegyei nem közvetlenül vannak pénztárnál (Budapest Gizella-tér, Haas palota) szereztetnek be, úgy tessék mindig a „Nemzeti” felülbélyegzéssel ellátott sorsjegyet venni.

Póstyén

európa-hírű kénes iszapfürdőit a t. közönség különös figyelmébe ajánljuk. Specialitása: lokális iszapfürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb kóros esetekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatnak. Póstyén fürdő javallva van: csusz, kőszvény, ischias, csonttörések stb. eseteinél, mely bántalmaknál csodálatos eredmények értek el. Rendelkezik új és legtökéletesebb fürdőberendezésekkel, van színház, 2 zenekar, vill. világítás, penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 3 1/2 óra alatt. Prospectust és bővebb értesítést szivesen ad a fürdőigazgatóság.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, május 15.

A képviselőházban ma folytatták az összeférhetetlenségi törvény részletes tárgyalását. A negyedik szakasszal kezdték a tárgyalást. Barabás Béla módosításával elfogadták a szakaszt. Az ötödik szakaszt az előadó kívánságára pontonként tárgyalják.

CSARNOK.

A kurta nemesek földjén.

(Regény.)

A „Debreczen“ számára írta:

Ifjabb Mórincz Pál. (8.)

Az öreg Dalmy hazavitte a leányát. Ormós Miklós másnap személyesen tudakozódott a kis tánczosnő egészsége felől. Ezen időtől gyakrabban látogatott el Dalmy urékhoz. Pedig Katicza mindig hidegen fogadta a kevély urat, annál szívesebben forgolódott körülte az öreg Dalmy. Ugyanezen időben már azt is nyíltan beszélgettek, hogy Hirtelendy Tamásék aligha kerülnek el sokáig a csödöt.

Dalmy Kata töprengve, gyanakodva nézte a fiatal ember törlesztkedését.

— Istenem, vajon mit alkalmatlankodik itt egyre ez a medve? sóhajtott. Boszusan riogatta el tyukocskáit, bóbás galambjait, melyek a gyöpös, nagy gazdasági udvarban kotyogva-lotyogva sündörködtek körülte.

IV.

A jó Hirtelendy Tamás vagyoniilag csakugyan megbukott. Széjjel kapdosták a nagy vagyonát, az akáczos tanyáit, buzatermő földeit. Kakukvirág illatos szép legelőit dobzó mellett árverezték el.

Évek hosszú küzködései, megfontolatlan sárgái emésztették fel az ősi vagyont. Mert Hirtelendy egyrészt mindenféle vállalatokba kapdosott, miattok hanyagolta el a földben való birtokait. Az érzékeny föld megboszulta magát. Más gazdát keresett. Épp gazdag buzakalászok árnyékolták a földet, mikor bekövetkezett a vagyonbukás.

Hirtelendy Tamás így élte át ezt az utolsó aratást. A suhogó kalászokra tekintve, azt hitte, a szíve szakad meg érettük. Ámde a szív nem szakad olyan könnyen. Mindössze megöszült, megtört az életerős, a világi élet-hez nagy bizodalnu ember.

Nagy romlására szolgált az is, hogy a hitellel sem élt okosan. Ez, meg a váltokezesesség sok magyar birtokost pusztított már el. . . . A hitel, mint a pók, selymes hálójával szövi körül a gondtalan, szabad birtokos urat. A hitel selymes hálója eleinte nem szorít. A hitel szerénysége, önzetlen támogatása eleinte példátlan. Marka, tárczája állandóan nyitva. Azonban mihamar véget ér a vidám legyes táncz. A hitel marka hirtelen, váratlan szorul össze. Egyszerre követel vissza mindent. Az egykor gondtalan földbirtokost megfogja a selyem háló. És a hitel, mint a vampir, reáveti magát a szánalmas áldozatra. Kiszípolozza a szíve vérét. Magához ragadja a vagyonát, a telkeit, a termő földet. Mindent, mihez a magyar birtokosnak a multja, jelenje, jövője, az egész léte fűződik.

A meggondolatlan váltokezesesség is sok telekkönyvi lapot változtat meg. Okozója, hogy a század évek óta becsületes hangzású nevek

helyére idegen, ismeretlen nevek írónak. Gyakorta oly emberek nevei, kiket édes, nemes kötelék nem fűz ehhez a földhöz, a kik azt legfeljebb csak mint értéktárgyat, hasznosítható tulajdont itélik és becsülik. Az öreg nyárfát levágtatják, a vándor oláh cigány teknőtisztkából belöle. A halom betölti a moesarastóállást, tehát kubikos talicskára vele! Ezek így gondolkoznak. Holott az öreg nyárfát még valami ősapa ültette, holott az öreg halomról regélődik, régi magyar vitézek nyugosznak alatta, a kik ezt a földet vitézül oltalmazták a száguldó ellenségek ellen. . . . Mindegy! Csak talicskára a halommal. A hagyomány, a multak megbecsülése, a föld gondos, szerető istápolása semmi. Szántások fel a virágos mezőt is. Irtsatok ki, pusztítsatok ki mindent, mint a rablók. Csak a haszon legyen minél nagyobb. Ezek így gondolkoznak.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Előljáró Báránd. Azt csak bizza ránk, hogy mire utasítsuk az újdondászt, mire nem. Különb mint látja, levelét közöltük.

Előfizető. Az osztrákok okosabbak voltak. — Barnuméknak csupán Bécsben engedélyeztek bizonyos előadást, de a sáskahadat nem szabadították rá a többi városaikra. Műhelyeken nem engedtek az amerikai pénzzszípolozóknak előadást. Így kellett volna Magyarországon is elbánni velük.

Nyilttér.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregm uradalomból.

Dr. Kétly, dr. Bókay, dt. Widerhoffer tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik

a Szolyvai gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, vesebajoknál, cukorbetegség, húgyhomok, epékó, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomor betegedésnél.

Kitűnő asztali víz.

Kapható minden ásványvizkereskedésben.

Szükséges-e Önnek selyem

szövet, akkor forduljon

Grieder Adolf és Tsa, Zürich (Svájcz)

kir. udv. szállítók.

Union selyemszövet-gyárához.

Legnagyobb raktár menyasszonyi selyem szövetek, mint szintén legújabb mindennemű fehér, fekete és színes selyemszövetekben. Magánosoknak vám és posta díjmentesen legolcsóbb nagybani árak mellett. Minták azonnal franco. Svajczba kétszeres levélportó szükséges (3.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér. azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Gyarmathy János ^{mészáros}

Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok.) Husárak: I. rendű 50 kr. II r. 44 kr. 1 kgr. rostélyos 5 szeletbe. Friss és füstölt sertés-hus napi folyó árnál 4 krral olcsóbban. Vegyes hideg felvágott állandóan friss. Virsli és szavalade dbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól este 8-ig nyitva. Főüzlet **Bethlen-u. 29.** (saját ház.) Itt a husárak: I. r. 48 kr. itt is mindenféle hentes cikkek kaphatók. **Vendég-lősöknek megfelelő árengedmény!**

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduság-pedró“ használatával. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferenc** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Egy billiard (karambol) használt, de jó karban lévő megvételre kerestetik. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Dr. Fejér Ferenc
ügyvédi irodáját
Piacz-u. 27 sz. I. emelet,
városi bérházba helyezte át.
(Bemenet **Simonty-u. 1. kapu** halról.)

Thurzó fürdő

házilag kezelt

KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Hidegvizgyógyfürdő.

Szepesmegye déli részén fekszik 572 méter a tenger színe fölött, pompás nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette. — Kitűnő forrásvíz. Állandó fürdőorvos.

dr. Szemere Béla.

Évad május 15-étől szeptember végéig.

Vasuti állomás: **Gölniczbánya-Thurzófürdő.** Posta- és távirat-állomás. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Menesdorfer Karoly Gölniczbánya (Szepesm.)

Ingyen

küldi a hivatalos nyereményjegyzéket és semmiféle költséget nem számít

Rómer Miklós

a m. kir. sz. osztálysorsjáték el-
árusítója

BUDAPEST.

VII. Akácfa-utca 41. szám.

Egész sorsjegy 12 korona
fél " 6 " "
negyed " 3 " "
nyolcad " 1.50 "

Legzélsebb postautalvány szelvényen vagy utánvétellel rendelni.

Huzás 1901. május 22 és 23-án.

Minden második sorsjegy nyer.
Főnyeremény 1 millió korona.

Kunz József és Társa

cégnél, kistemplom bazar

A legujabb

női ruhaszövetek,

selyem áruk, mosó kelmék

nagy választékban

igen jutányos áron

szerezhetők be.

Maradékok és kiselejtezt ÁRUK

rendkívüli leszállított áron

adatnak el.

Czimeket

közöl ajánlatok megtevésére, az összes országokban létező bármely foglalkozáshoz tartozó egyénekről a nemzetközi czimiroda

Josef Rosenzweig & Söhne Bécs I.
Bäckerstrasse 3. Interurb. Telef. 8155.
Prosp. ingyen.

Ajánlok

valódi legfinomabb, enyhe

Kornyarévai alpesi sajtot

a kornyarévai magas hegyek közt felállított, az államtól segélyezett, sajt gyárból. 5 kilogramonként bérmentve minden postai állomásra 6 koronáért. Nagyobb vételnél aránylag olcsóbb. Ezen sajt enyhesség, jó íz és tartósság tekintetében felülmúlja a hírneves puha sajt fajokat és mint asztali sajt legmelegebben ajánlható.

Schwab Károly

Karánsebes.

JEGYZÉKE az

50 000 nyereménynek.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltnak és		Készpénzben fizetendő	Korona
1	jutalom		600000
1	nyer. á		400000
1	" "		200000
2	" "		100000
1	" "		90000
1	" "		80000
1	" "		70000
2	" "		60000
1	" "		40000
5	" "		30000
1	" "		25000
7	" "		20000
3	" "		15000
31	" "		10000
67	" "		5000
3	" "		3000
432	" "		2000
763	" "		1000
1238	" "		500
90	" "		300
31700	" "		200
3900	" "		170
4900	" "		130
50	" "		100
3900	" "		80
2900	" "		40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000	

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A és TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszelvényvel együtt küldeni.

Az összeget kor. összegben utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekből) A nem tetsző tőrlendő.

Pontos cím:

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk)

Öt millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100-000 sorsjegy 50-000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizenhárom millió 160.000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I. osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad $(\frac{1}{8})$ frt - .75 vagyis 1.50 kor.
egy negyed $(\frac{1}{4})$ " 1.50 " 3.— kor.
egy fél $(\frac{1}{2})$ " 3.— " 6.— kor.
egy egész $(\frac{1}{1})$ " 6.— " 12.— kor.

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervszelvény díjtalanul. Megrendeléseket kérünk tekintettel arra, hogy a nyereményhúzások már május hó 22. és 23-án lesznek, azonnal, de legkésőbb

f. é. május hó 22-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa

BANKHÁZ

Budapest.

Hazánk legnagyobb detail osztálys. üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

1. Váci-körút 4/a
2. Múzeum-körút 11.
3. Erzsébet-körút 54.